

## Geloven aan de zoom van de Veluwe

Ad Sulman, secretaris van onze Heemkundige Vereniging Nuwenspete is op donderdag 27 januari 2005 op zijn proefschrift "Geloven aan de zoom van de veluwe" gepromoveerd. Zes jaar lang heeft hij zich verdiept in de geschiedenis van het noordwestelijk deel van de Veluwe. Tijdens zijn promotie aan de Vrije Universiteit te Amsterdam kwam nog eens nadrukkelijk naar voren dat dit proefschrift geen opsomming is van alleen maar feiten over de plaatselijke dominees. Nee, het is een onderzoek naar wat de gewone man beleefde. Zijn studie vangt aan begin 1800 in de Franse tijd en eindigt bij een ander groot historisch feit n.l. het uitbreken van de Eerste wereldoorlog in 1914.



*Van links naar rechts:  
ds. E.Hoff-Jochensen,  
dr. A.Sulman, Ir. C. de  
Kovel en promotor  
prof.dr. G.J. Schutte.*

*Foto: Rene Sulman*

Vooraf legde hij zich een beperking op: Hij richtte zich op de uit de Reformatie voortgekomen kerken. Hij wilde weten wat zich daar en toen afspeelde, dat mede bepalend is geweest voor de kerkelijke liggingen in de 20<sup>e</sup> eeuw. Over dit thema is zeer weinig geschreven. Naast enkele historici hebben vooral sociologen zich met dit verschijnsel bezig gehouden. De diverse auteurs verschillen echter zodanig van mening dat hun bevindingen soms diametraal tegenover elkaar staan. In het bijzonder treft hij dit aan als het over het bevindelijke karakter van de kerkelijke liggingen aan het einde van de 19<sup>e</sup> eeuw gaat. Dit verschil in visie en onbekendheid met de materie is voor hem een reden geweest om zich daarmee bezig te houden. Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van primaire bronnen zoals kerkenraadverslagen, verslagen van de classis, ander classikale stukken en voorzover relevant synodeverslagen. Daarnaast zijn de diverse gemeentelijke archieven geraadpleegd. Ook de preken van 19<sup>e</sup> eeuwse predikanten die in kerkelijke gemeenten hebben bestaan werden bestudeerd om te zien in hoeverre er bevindelijk gepreekt werd. In zijn proefschrift wordt verder aandacht besteed aan de geografische ligging van de Noordwest-Veluwe, de demografie, het 19<sup>e</sup> eeuwse volkskarakter, het sociaal-culturele leven en de sociaal-economische situatie. Verder het politieke leven, de uitoefening van de macht, het geestelijk leven en de kerkgeschiedenis komen ruim aan de orde. Er wordt een reconstructie gegeven van de Noordveluwse samenleving, tegen de achtergrond waarvan kerkelijk leven van de inwoners zich afspeelt en waardoor het leven mede bepaald wordt.

Ad namens alle leden van Nuwenspete: gefeliciteerd met je doctor titel.